

Miejsce
na naklejkę
z kodem szkoły

OKE
JAWORZNO
CKE

GEOGRAFIA

MARZEC
ROK 2008

POZIOM PODSTAWOWY

PRZYKŁADOWY ZESTAW ZADAŃ

Czas pracy 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 17 stron (zadania 1 – 30) oraz barwną mapę. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem / atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
6. Podczas egzaminu możesz korzystać z ołówka i gumki (wyłącznie do rysunków) oraz linijki, lupy i kalkulatora.

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
50 punktów

Życzymy powodzenia!

Wypełnia zdający przed
rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--

KOD
ZDAJĄCEGO

Zadania 1.–7. wykonaj na podstawie załączonej mapy turystycznej „Jezioro Rożnowskie”.

Zadanie 1. (2 pkt)

Korzystając z mapy turystycznej, uzupełnij poniższe zdania.

- a) Rzeka płynąca przez Łososińę Dolną nosi nazwę
- b) Wzniesienie, którego szczyt znajduje się na wysokości 418 m n.p.m., położone na zachód od drogi krajowej nr 75 nosi nazwę
- c) Wieża przekaźnikowa w Łazach (pole E3) znajduje się na wysokości m n.p.m.
- d) Z przystani wodnej (pole D4) grupa turystów wyruszyła na Ostrą Górę (pole D3). Po wejściu na niebieski szlak turyści początkowo szli w kierunku (wpisz kierunek geograficzny).

Zadanie 2. (2 pkt)

Oblicz odległość w terenie w linii prostej między przystanią wodną (pole D4), a szczytem Ostrej Góry (pole D3). Zapisz obliczenia. Wynik podaj w km.

Miejsce na obliczenia:

Odległość w terenie:

Zadanie 3. (2 pkt)

Podaj dwie cechy przyrodnicze rzeki Dunajec lub jej doliny na odcinku przedstawionym na mapie w polach D1 i E1.

1.

.....

.....

2.

.....

.....

Zadanie 4. (2 pkt)

Podaj dwa przyrodnicze i dwa kulturowe walory turystyczne obszaru przedstawionego na mapie w polu D2.

a) Przyrodnicze walory turystyczne:

1.
2.

b) Kulturowe walory turystyczne:

1.
2.

Zadanie 5. (1 pkt)

Uzasadnij, podając dwa argumenty, że Ośrodek Wypoczynkowy „Rożnów” (pole D3) posiada atrakcyjną lokalizację dla wczasowiczów.

1.
.....
2.
.....

Zadanie 6. (2 pkt)

Podaj po dwie różnice między obszarami przedstawionymi na mapie w polach C4 i F2, uwzględniając:

a) cechy środowiska przyrodniczego:

1.
.....
2.
.....

b) cechy zagospodarowania:

1.
.....
2.
.....

Zadanie 7. (2 pkt)

Jeziro Rożnowskie jest sztucznym zbiornikiem wodnym.

Wymień dwa pozytywne i dwa negatywne skutki przyrodnicze lub społeczno-gospodarcze wynikające z utworzenia Jeziora Rożnowskiego.

a) Pozytywne skutki:

1.

.....

.....

2.

.....

.....

b) Negatywne skutki:

1.

.....

.....

2.

.....

.....

Zadanie 8. (1 pkt)

Podaj nazwy dwóch procesów endogenicznych.

1.

2.

Zadanie 9. (1 pkt)

Uzupełnij tabelę, wpisując obok nazwy jeziora jego typ genetyczny, wybrany z podanych poniżej.

Typ genetyczny: polodowcowe, przybrzeżne, tektoniczne, wulkaniczne.

Jeziro	Typ genetyczny
Śniardwy	
Mamry	
Łebsko	

Zadanie 10. (2 pkt)

Poniższą mapę wykorzystaj do wykonania poleceń a i b.

a) Oblicz odległość kątową (w stopniach) między przedstawionym na mapie równoleżnikiem przechodzącym przez Petersburg a kołem podbiegunowym północnym. Zapisz obliczenia.

Miejsce na obliczenia:

Odległość kątowa:

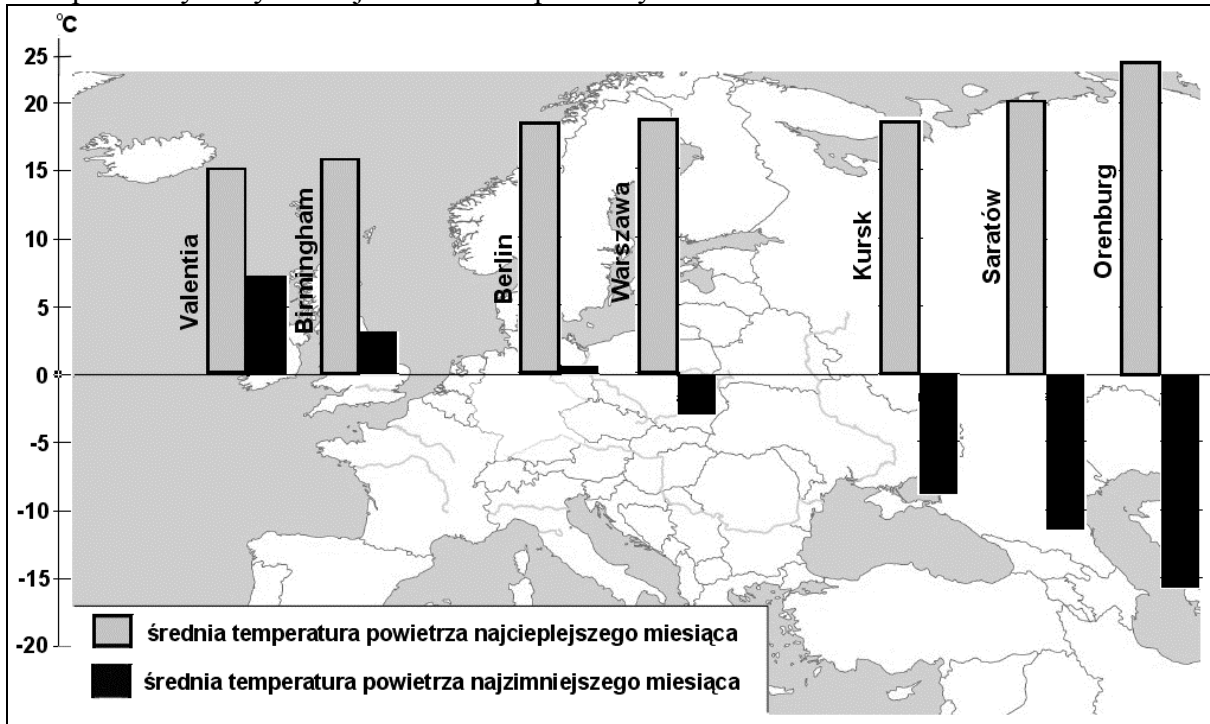
b) Oceń prawdziwość poniższych zdań, pisząc literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub literę F, jeśli zdanie jest fałszywe.

W Warszawie Słońce góruje później niż w Petersburgu.

22 grudnia w Warszawie dzień jest krótszy niż w Petersburgu.

Zadania 11. i 12. rozwiąż, wykorzystując poniższy wykres.

Na wykresie przedstawiono wartości średniej miesięcznej temperatury powietrza w styczniu i w lipcu w wybranych miejscowościach położonych wzdłuż równoleżnika 52°N.

Zadanie 11. (2 pkt)

a) Podaj nazwę miejscowości o najmniejszej rocznej amplitudzie temperatury powietrza. Oblicz i zapisz wartość rocznej amplitudy temperatury powietrza w tej miejscowości.

Miejsce na obliczenia:

Miejscowość: Roczna amplituda temperatury: °C

b) Na podstawie wykresu sformułuj wniosek, dotyczący rozkładu wartości rocznej amplitudy temperatury powietrza w Europie wzdłuż równoleżnika 52°N.

.....
.....

Zadanie 12. (1 pkt)

Na podstawie wykresu oraz własnej wiedzy podaj dwie różnice między klimatem umiarkowanym morskim, a klimatem umiarkowanym kontynentalnym. W odpowiedzi pomiń roczną amplitudę temperatury powietrza.

1.
.....
.....

2.
.....
.....

Zadanie 13. (2 pkt)

Uzupełnij tabelę, przyporządkowując każdemu typowi klimatu po jednej charakterystycznej dla niego formacji roślinnej wybranej z poniższych.

Formacje roślinne: sawanny, wilgotne lasy równikowe, tundra, lasy liściaste strefy umiarkowanej, tajga, roślinność śródziemnomorska.

Typ klimatu:	Formacja roślinna:
umiarkowany chłodny	
podrównikowy suchy	
równikowy wilgotny	
subpolarny	
podzwrotnikowy morski	

Zadanie 14. (2 pkt)

Ofiary śmiertelne wśród ludności to najtragiczniejszy skutek występowania cyklonów tropikalnych. Bardzo dużo ofiar śmiertelnych było skutkiem wystąpienia cyklonów tropikalnych w Bangladeszu, kraju położonym w delcie Gangesu i Brahmaputry. W 1970 r. zginęło tam około 300 tysięcy osób, a w 1991 r. około 140 tysięcy. Skutkiem przejścia cyklonów tropikalnych są również katastrofalne zniszczenia. Jednym ze zjawisk, które wywołuje te zniszczenia, jest morska fala, zalewająca przybrzeżne części lądu.

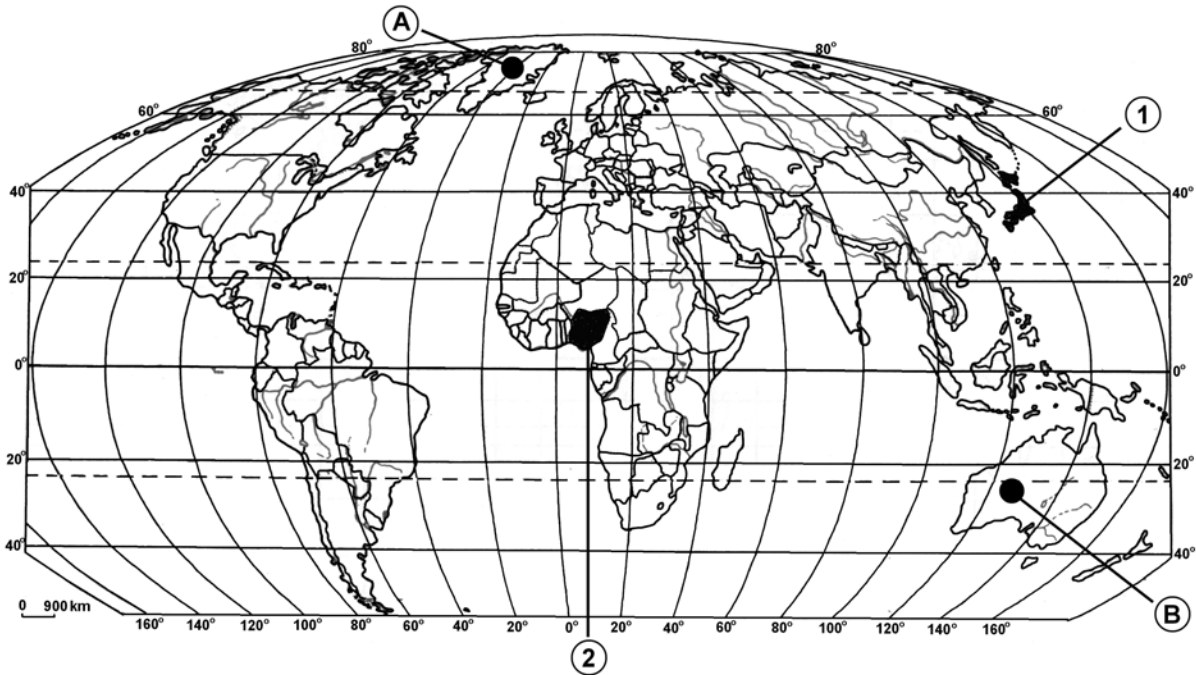
a) Podaj dwa inne zjawiska przyrodnicze towarzyszące cyklonom tropikalnym, które są przyczynami zniszczeń na lądzie.

1.
2.

b) Podaj dwie przyczyny (niezależne od siły zjawisk przyrodniczych towarzyszących cyklonom tropikalnym), które mogły wpłynąć na tak dużą liczbę ofiar śmiertelnych w Bangladeszu.

1.
.....
.....
2.
.....
.....

Zadania 15. i 16. rozwiąż, wykorzystując poniższą mapę.

Zadanie 15. (2 pkt)

Uzasadnij, podając dwa argumenty, że obszary oznaczone na mapie literami A i B charakteryzują się niekorzystnymi warunkami dla uprawy roślin zbożowych.

Obszar A

1.

.....

2.

.....

Obszar B

1.

.....

2.

.....

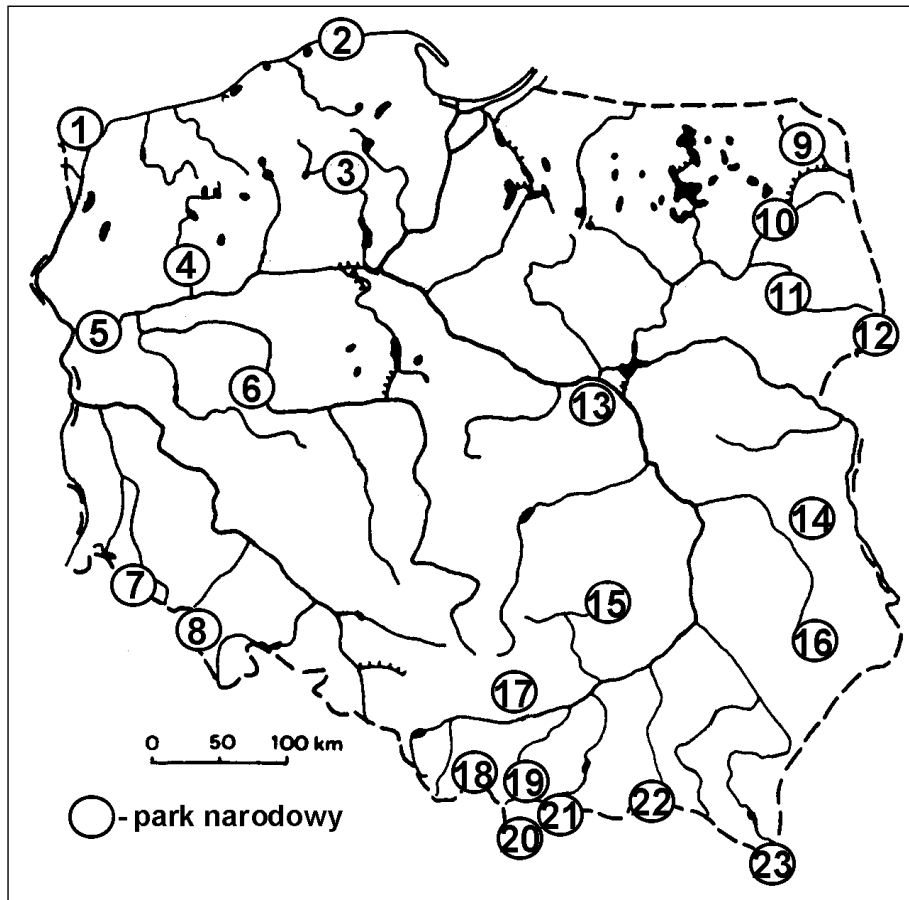
Zadanie 16. (1 pkt)

Na mapie oznaczono cyframi 1 i 2 wybrane państwa świata o dużej gęstości zaludnienia. Podaj nazwy tych państw.

Oznaczenie na mapie	Nazwa państwa
1	
2	

Zadanie 17. (2 pkt)

Na mapie przedstawiono rozmieszczenie parków narodowych w Polsce.

Wpisz do tabeli numery, którymi oznaczono na mapie położenie podanych parków narodowych.

Park narodowy	Kampinoski	Karkonoski	Słowiński	Świętokrzyski	Tatrzański
Numer na mapie					

Zadanie 18. (2 pkt)

Przyporządkuj Nizinie Gangesu i Nizinie Czarnomorskiej odpowiedni typ klimatu i typ gleby, decydujące o wysokiej przydatności rolniczej tych obszarów.

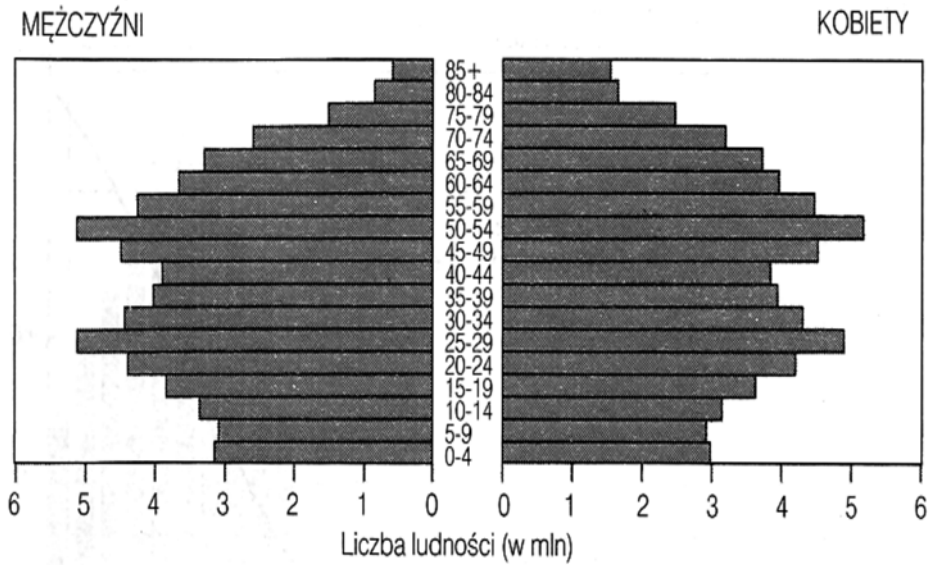
Typ gleby: bielnicowa, czarnoziem, aluwialna (mada), laterytowa.

Typ klimatu: umiarkowany kontynentalny, zwrotnikowy monsunowy, podzwrotnikowy morski, równikowy wilgotny.

Obszar	Typ gleby	Typ klimatu
Nizina Gangesu		
Nizina Czarnomorska		

Zadanie 19. (2 pkt)

Na rysunku przedstawiono piramidę płci i wieku ludności Japonii w 2000 r.

Korzystając z rysunku:

a) Podaj liczbę kobiet urodzonych w latach 1936-1940

..... mln

b) Porównaj liczebność kobiet z liczebnością mężczyzn w 2000 roku w przedziałach wieku: 0-9 lat i powyżej 80 lat.

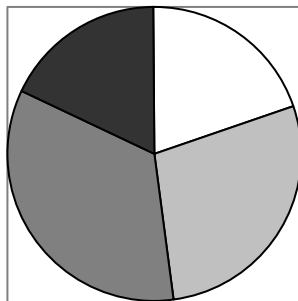
.....

.....

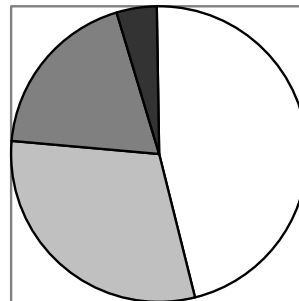
Zadanie 20. (1 pkt)

Na wykresach przedstawiono strukturę wieku ludności wybranych krajów na początku XXI wieku.

A

B

□ 19 i mniej lat

■ 20 - 39 lat

■ 40 - 64 lat

■ 65 i więcej lat

Uzasadnij, pod jakim względem struktura wieku ludności kraju A może być niekorzystna, a kraju B korzystna dla rozwoju ekonomicznego państwa.

.....

.....

.....

.....

.....

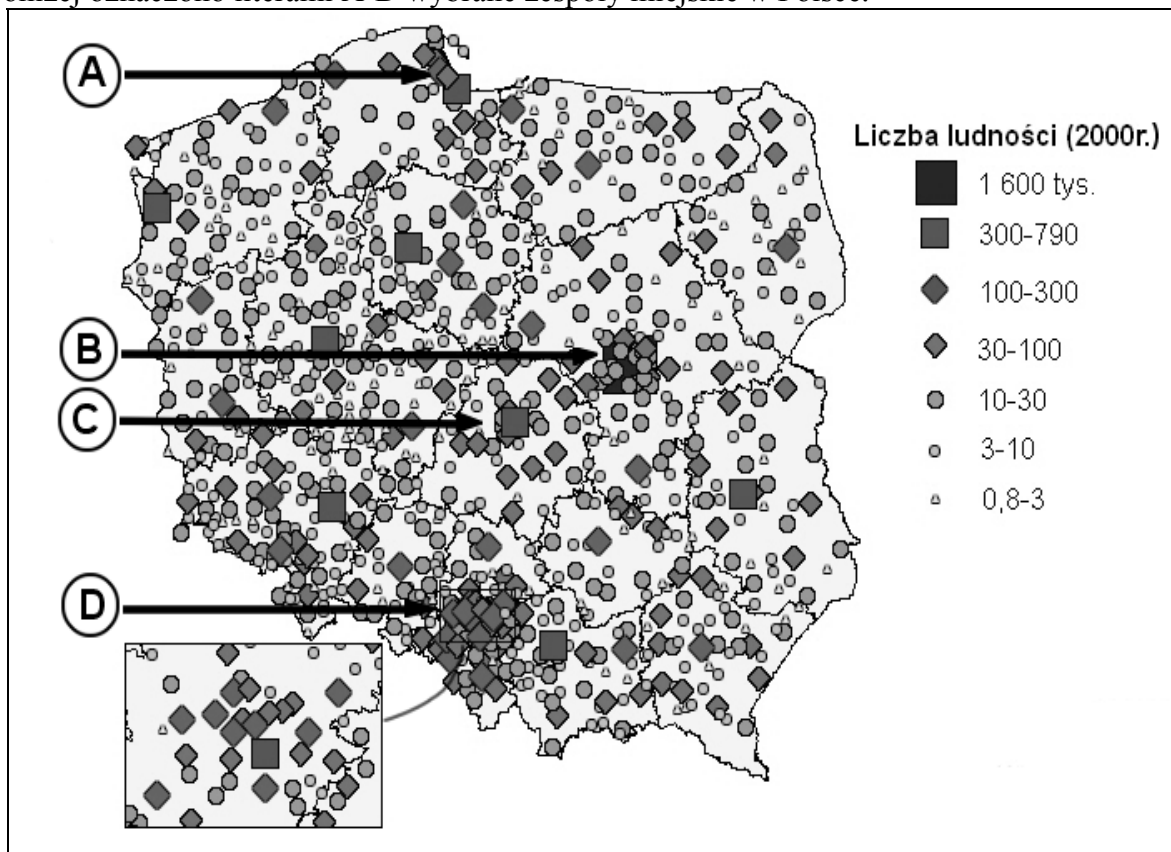
.....

.....

.....

Zadanie 21. (1 pkt)

Poniżej oznaczono literami A-D wybrane zespoły miejskie w Polsce.

Podaj litery, którymi oznaczono dwie aglomeracje monocentryczne.

Litery:

Zadania 22. i 23. rozwiąż, wykorzystując tekst źródłowy.

W poniższym tekście opisano zmiany gospodarcze, społeczne i demograficzne, zachodzące w Łodzi – jednym z największych miast Polski.

Dziś w Łodzi żyje się ciężko. Co piąty mieszkaniec pozostaje bez pracy – 19,2% to najwyższy wskaźnik wśród wszystkich miast wojewódzkich. W większości to bezrobocie strukturalne – spadek po upadłym imperium tekstylno-włókienniczym. (...) Z brakiem pracy wiąże się kolejny problem. Łódź się starzeje. (...)

Młodzi uciekają przed bezrobociem, najczęściej do stolicy – niektórzy dojeżdżają codziennie, inni wracają do domu tylko na weekendy. Szczęśliwcy osiedlili się w Warszawie na stałe. (...)

Tymczasem znana międzynarodowa firma doradcza McKinsey w swym raporcie wskazała właśnie Łódź jako jedno z najlepszych miejsc do inwestowania. (...) Fabrykanci z powieści Reymonta budowali w Łodzi, bo było tam dużo taniej siły roboczej. Dziś ta siła jest nie tylko tania, ale i wykwalifikowana. Na dziesięciu wyższych uczelniach studiuje 100 tys. młodych ludzi. (...) Wysokie bezrobocie gwarantuje, że chętnych do pracy nie zabraknie.

Przyjmujemy do pracy zaraz po studiach ekonomicznych, wszyscy są dobrze przygotowani, znają języki i najnowsze techniki księgowo – mówi prezes Philipsa. Dziewięćdziesiąt procent pracowników mBanku ma wyższe wykształcenie, zaś średnia wieku to 28 lat – mówi prezes pierwszego polskiego banku wirtualnego. Wśród 300 pracowników infolinii są prawie sami studenci. Średnia wieku jeszcze niższa – 23 lata. (...)

Niskie koszty inwestycji to nie jedyny powód gwałtownej popularności miasta. – Łódź to centrum Polski i Europy, dokładnie na przecięciu szlaków północ-południe i wschód-zachód – mówi przedstawiciel fabryki Merloni Indesit. Przyszłe skrzyżowanie autostrad A1 i A2 będzie przebiegać w Strykowie, kilkanaście kilometrów od Łodzi. To dla fabryki Merloni Indesit rzecz istotna. Już dziś 84% kuchenek produkowanych w Łodzi trafia na eksport. – Ze względu na centralne położenie regionem łódzkim interesują się firmy budujące magazyny i centra logistyczne – mówi wojewoda. Największy w Europie magazyn pod Piotrkowem otworzyła niedawno Ikea. Rozbudowę sortowni paczek zapowiada firma kurierska Masterlink. Firmy, które już zainwestowały, przyciągną kolejne. (...)

Źródło: P. Stasiak; *Łódź na fali*, Polityka nr 13 (2445), 27 marca 2004, s. 40.

Zadanie 22. (2 pkt)

Podaj trzy skutki (społeczno-ekonomiczne lub demograficzne) wywołane bezrobociem strukturalnym w Łodzi.

1.
.....
2.
.....
3.
.....

Zadanie 23. (2 pkt)

Wymień trzy czynniki, które decydują o dużej atrakcyjności regionu łódzkiego dla inwestorów zagranicznych.

1.
.....
2.
.....
3.
.....

Zadanie 24. (2 pkt)

Podaj po dwa przykłady negatywnych zmian w środowisku przyrodniczym, które są spowodowane:

a) eksploatacją złóż węgla brunatnego,

1.
.....
.....
2.
.....
.....

b) produkcją energii w elektrowniach wykorzystujących węgiel brunatny.

1.
.....
.....
2.
.....
.....

Zadania 25. i 26. rozwiąż, wykorzystując poniższą tabelę.

W tabeli przedstawiono dane o krajach, które w 2001 r. miały największe zasoby, wydobycie i zużycie ropy naftowej na świecie.

Zasoby		Wydobycie		Zużycie	
Wyszczególnienie	mln ton	Wyszczególnienie	mln ton	Wyszczególnienie	mln ton
1. <u>Arabia Saudyjska</u>	35 403,0	1. <u>Arabia Saudyjska</u>	378,7	1. Stany Zjednoczone	894,9
2. <u>Irak</u>	15 095,0	2. Stany Zjednoczone	352,9	2. Japonia	249,1
3. <u>Kuwejt</u>	13 024,0	3. Rosja	351,7	3. Chiny	223,5
4. <u>Zjednoczone Emiraty Arabskie</u>	12 851,0	4. Meksyk	176,5	4. Niemcy	131,3
5. <u>Iran</u>	12 263,0	5. Chiny	165,2	5. Rosja	126,0
6. <u>Wenezuela</u>	10 865,0	6. <u>Iran</u>	159,1	6. Brazylia	98,7
7. Rosja	6 609,0	7. <u>Wenezuela</u>	156,9	7. Indie	98,0
8. <u>Libia</u>	3 888,0	8. Norwegia	153,5	8. Korea Południowa	97,9
9. Meksyk	3 665,0	9. Kanada	126,5	9. Francja	96,3
10. Chiny	3 288,0	10. Wielka Brytania	113,6	10. Kanada	91,4

Zadanie 25. (1 pkt)

Podaj nazwę (pełną lub skrót) organizacji zrzeszającej kraje eksportujące ropę naftową, których nazwy podkreślono w tabeli.

.....

Zadanie 26. (2 pkt)

a) Oblicz zasoby ropy naftowej w wymienionych w tabeli krajach położonych nad Zatoką Perską. Wynik podaj z przybliżeniem do 0,1 mld ton.

Miejsce na obliczenia:

Zasoby:

b) Podaj nazwy dwóch krajów – największych importerów ropy naftowej w 2001 r.

1. 2.

Zadanie 27. (2 pkt)

Wymień dwa współczesne problemy mieszkańców wielkich miast w krajach wysoko rozwiniętych związane z nadmierną ilością środków transportu na drogach. Podaj realne propozycje rozwiązania każdego z wymienionych przez Ciebie problemów.

Problem 1:

Propozycja rozwiązania problemu 1.:

.....
.....
.....

Problem 2:

.....

Propozycja rozwiązania problemu 2.:

.....
.....
.....

Zadanie 28. (1 pkt)

Podaj dwie przyczyny wzrostu wielkości przewozów pasażerów transportem lotniczym w Polsce po 2000 roku.

1.

.....
.....

2.

.....
.....

Zadanie 29. (1 pkt)

Podkreśl organizację, której celem jest integracja gospodarcza państw położonych w Ameryce Północnej.

- A. ASEAN
- B. NAFTA
- C. NATO
- D. UE

Zadanie 30. (2 pkt)

W tabeli podano informacje dotyczące narodów nieposiadających suwerennych państw. Obok każdego opisu wpisz nazwę narodu, którego dotyczy ten opis.

Opis	Naród
Naród arabski zamieszkujący Izrael i sąsiednie państwa. Czynnie przeciwstawiał się osadnictwu żydowskiemu. W 1964 r. z inicjatywy Ligi Arabskiej powstało OWP – organizacja, którą dziesięć lat później uznano za jedynego reprezentanta tego narodu.	
Naród zamieszkujący północną część obszaru Kaukazu. W 1991 roku proklamował powstanie niepodległej republiki, skutkiem czego było wkroczenie wojsk rosyjskich i wybuch krwawych walk.	
Naród mieszkający po obu stronach Pirenejów na terenach dzisiejszej Hiszpanii i Francji. W 1959 roku powstała ETA – tajna, separatystyczna organizacja walcząca o niezależność tego narodu.	

BRUDNOPIS